

Poesia Roger Costa-Pau

En la tercera dimensió del jo

Escollin aquest començament i final de poema titulat "Retorn": "Sempre el mateix inici. / El mateix moviment. Les mateixes paraules. / Et veig mentre camines a l'ombra dels xiprers / i t'acostes als ulls de la finestra. / Vine, em dius, no temis el fred ni la foscor. / Mira l'aigua del riu que esventra el freixe. / les arrels esqueixades pel corrent. [...] Sempre el mateix inici. Les mateixes paraules / per dir cada final. [...] Sempre el mateix inici. Ho veus? / Sempre el mateix final en cada nou inici"... Ben bé així: aquesta idea de retorn, en el sentit de recuperació, de recomençament i d'encontre és congènita en la poesia de Rosa Font (Sant Pere Pescador, 1957). De fet, hi ha un moviment ("El mateix moviment", diu la poeta, o "Sempre el mateix inici") vivíssim en la irració del poema, com en la vida. És un retorn fet de retorns: d'alguna persona estimada, potser, i de vivències, ensems. El retorn d'un mateix o el retorn i la recuperació, en el sentit més extens de la paraula, de la poesia... Perquè ara ja es pot començar a entendre bé que Rosa Font no ha escrit mai això que en diem un "nou llibre": el que ha estat fent aquesta poeta de la llum és, en el fons, escrivint i reescrivint un únic llibre, un únic poema. Que l'ha anat fent créixer i l'està fent créixer en la mesura que es dilata una expectativa interior a tots els efectes i en la mesura, també, que s'esbatanen uns ulls que observen el món i que volen clissar-lo d'una determinada manera... Recordin aquells versos del seu llibre anterior, *Des de l'arrel* (2009), que fan així: "Des de l'arrel, escric. / Amb l'impuls de la sang / que enterra les aus al sorral / i els trosseja els ossos".

Un lloc a l'ombra
 Autora:
M. Rosa Font
Premi Carles Riba
 Editorial: **Proa**
Barcelona, 2011
 Pàgines: **88**
 Preu: **16,50 euros**

M. Rosa Font ha guanyat l'últim premi Carles Riba de poesia
 QUIM PUIG

I què vol dir, un lloc a l'ombra? Doncs diria que aquest títol té a veure amb la construcció d'una intimitat, que és com dir l'exploració d'un espai des del qual algú pot començar a ser i a dir; l'espai des del qual podem ser capaços d'escoltar-nos, de pensar, repensar i de no deixar de sentir. En efecte, en el present volum, *Un lloc a l'ombra*, Rosa Font ja deixa entès de manera diàfana que fa temps que en el seu procés de descobriment de l'intern ha ini-

ciat un camí d'indagació del que podríem dir-ne la tercera dimensió del jo, això és, la penetració en les fondàries d'allò que no és, de tot allò que no som; justament per no deixar de construir una idea tan complexa i tan ampla com és l'ésser en el temps, aquest desig de ser en la vida des d'una expectativa humana, emocional i intel·lectual el màxim de consistent.

Constatem, per tant, que aquest lloc a l'ombra té a veure amb un camí fressat.

Es tracta d'un espai no només viscut, sinó vivint-se, en constant moviment; un paisatge fent-se. En un territori en què, en el desplegat del llibre, ens mostra alguns colors i textures a través de les quatre seccions que el conformen: la primera, *Terra de nit*, en què domina un despullar-se o el desig que té la poeta de furgar fins i tot en l'indicible, i la necessitat de la poesia, en el fons. La segona secció, *Plaça d'en Carmany*, que hem de relacionar amb les vivències i la importància que té l'experiència de tot allò que ha fet que siguem com som. La tercera, *Dinou retrats i un autoretrat*, que és la constatació de la importància que té l'alteritat, sempre feta de subjectes i d'objectes: aquí hi ha l'art, les lectures estimades (en aquest llibre hi ha els poemes que sempre l'han acompanyada, i molt de Paul Celan) i l'aprenentatge, i s'hi convoquen els llocs i les presències físiques de persones i espais vivencials. I la quarta, *Vora el riu*, que diria que connecta molt amb la primera secció, perquè reprèn el fil del diàleg que la poeta estableix amb la paraula i, un cop més, amb la poesia, la qual cosa ens torna a fer pensar en aquesta relació vertebral i sanguínia que Font manté sempre amb la llengua.

Això ja ho vaig escriure fa temps: "La consciència d'un paisatge (interior i exterior) és un dels eixos bàsics de vertebració que basteixen l'aventura poètica de Font; parlem d'un trajecte crescut, en essència, en aquest autoconeixement previ i alhora paral·lel que reclama el coneixement del món: el trajecte que se'ns perfila en l'espai que va des de l'arrel (el desig de ser) fins a la llum (l'aspiració a algun sentit de totalitat)"; des d'ara, des d'un lloc a l'ombra. *

Poesia D. Sam Abrams

L'Any Lluís Solà

Al llindar de l'ara
 Autor: **Lluís Solà**
 Editorial: **Moll**
Palma 2010
 Pàgines: **219**
 Preu: **12 euros**

L'any que acabem de deixar enrere hauria de ser declarat l'Any Lluís Solà perquè, els mesos de març i octubre, el nostre poeta va publicar dos extraordinaris volums d'obra poètica completa, *Entre bellesa i dolor* i *Al llindar de l'ara*, respectivament, que finalment ens posen al dia de la producció lírica de l'autor. Amb la publicació dels dos nous volums l'obra poètica de Solà literalment s'ha doblat perquè fins avui només coneixíem *De veu en veu* (2001) i *L'arbre constant* (2003), els dos primers lliuraments de la sèrie. Els quatre volums acrediten Lluís Solà com una de les veus més singulars, més potents i més destacades de l'actual panorama literari i un dels poetes més rellevants del segle XX-XXI.

Ara, si volem llegir la poesia de Solà de cap a cap, tal com es mereix, només hem de tenir present que s'ha invertit l'ordre d'edició dels volums III i IV d'obra completa. Aquesta constatació no és cap excés de purisme perquè l'obra de Solà es pot llegir de dues maneres, seguida o saltada, amb resultats marcadament diferents. Un exemple preclar el trobem als volums III i IV. A la primera secció d'*Al llindar de l'ara*, al llibre *Nou cants*, Solà va assajar una nova fórmula expressiva d'un poema líric més llarg, lliure i expansiu. Després, a *Entre bellesa i dolor*, gràcies a l'èxit de l'assaig anterior, trobem un total vint cants.

Com a conjunt, els cinc llibres inclosos a *Al llindar de l'ara* giren a l'entorn d'una idea principal: la totalitat,

la integritat. Per aquest motiu no cal perdre de vista que pels grecs antics la totalitat era la suma del 2 (l'home) i del 3 (la dona) i pel judaisme la base del sistema religiós són els cinc llibres de la llei mosaica. Al llarg del llibre trobem indicis de la voluntat constant de síntesi temàtica i formal. Les solucions formals, per exemple, es basen en la suma de formes obertes i tancades; de poemes llargs, mitjans i curts; de prosa, polimetria i vers isosil·làbic clàssic.

A cada llibre aplegat al volum, el poeta planteja la voluntat de l'assoliment de la totalitat d'una manera diferent i complementària. A *Nou Cants* partim de la fragmentarietat de la nostra experiència de la realitat. Al *Llindar de l'ara* Solà s'encara amb l'evanescència del temps i les

fronteres divisòries entre passat, present i futur. A *L'anell i el lloc* reprèn el tema de la realitat física i el temps, junts, per plantejar la problemàtica del canvi i la permanència. A *El desig i l'enyor* ens parla de l'alteritat i la voluntat de reconciliació i síntesi entre el jo i l'altre sense pèrdues per cap de les dues bandes. I finalment, *Dinou sonets* serveix de colofó del volum i entren en joc el tema principal de la totalitat i els acostaments parcials a cadascun dels quatre llibres anteriors. I Solà porta a terme tota aquesta ambiciosa i rigorosa operació intel·lectual amb un discurs que es caracteritza pel seu vitalisme, llibertat, passió, humanitat, realisme, naturalitat, immediatesa, bellesa i infrangible sentit de l'esperança, marca de la casa. *